

Uredništvo:

Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun
nedelj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žuajo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-

ogerske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrletno . . . K 6.30

mesečno . . . K 2.10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se

plačuje od četverstopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 252.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 4. novembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

„Poljsko kolo“ pred razpadom.

Stališče Poljskega kola in njegovih ministrov k sankciji krivičnih ter najprimitevnejše državljanske pravice Slovanov krščih nemških jezikovnih zakonov je zelo nemilo dirnilo celi slovanski svet. Poznanj in Varšava nista ničesar naučila Poljakov. Vedeli smo sicer vsi, da Poljsko kolo ne bi rado zgubilo značaja in — korita vladne stranke, a da bi v tako važnem principijelnem vprašanju tiralo protislovansko politiko, tega ni nikdo pričakoval. Zato se čujejo od vseh strani ostri glasovi proti Poljakom in reči moramo, da so še premili. Kajti zmaga Nemcev v tako važnem principijelnem vprašanju pomenja zmago nad Slovani. Kdo more preračunati posledice? Pri celi tej žalostni zadevi je razveseljajoče le eno dejstvo: poljska ljudska in poljski demokrati so se postavili odločno na slovansko stališče v tej zadevi. Ker ne tvori samo ta stvar temveč še mnoga druga politična vprašanja na Gališkem predmeta ostrih nasprotij med omenjenima strankama in večino v kolu, v kateri zastopajo zlasti narodni demokrati odločno nemško politiko, je upanje, da pride kmalu do že dolgo pričakovanega razpada poljskega kluba. V tistem hipu bode zmagala prava ljudska in slovanska politika nad plemenitaško-škofovskim koristolovjem. Vsekakor ne bode nezanimivo, ako citiramo v naslednjem „Nowo Reformo“, ki piše:

„Nam Poljakom je vsejedno, ako imajo na Predarelskem, Solnograškem in Zgornjem Avstrijskem nemščino kot uradni in poučni jezik. Drugače pa stoji stvar na Nižjem Avstrijskem, kjer leži državno glavno in prestolno mesto. V tem biva že sedaj velika poljska kolonija in imajo tudi Čehi ter Slovaki stara politična ter zgodovinska prava. V prestolnici, katera izsesava vse narode in dežele in kjer se stekajo gospodarske in kulturne arterije cele Avstrije, se ne sme slovanskih državljanov oropati njihovih ustavnih pravic in jim kratiti pouk v ljudski šoli na podlagi materinskega jezika. Zategadelj je dozdevno autonomistično stališče Poljskega kola, ki se sklicuje na to, da spada omenjena zadeva v področje deželnih zborov, prazno. Res je sicer, da ne sme vlada puščati pri določitvi v deželah veljavnih jezikov v nemar deželnih zborov, ali tudi to je neovrgljiva resnica, da ima državni zbor pravico čuvati nad deželnimi zbori, da ne kršijo temeljnih državnih zakonov. — Poljsko kolo bi se tedaj nikakor ne pregrešilo proti autonomiji, ako bi nastopilo proti sankciji deželnozborskih zakonov, ki na polju ljudskega šolstva oškodujejo slovanske narode s tem, da kršijo temeljne državne zakone. Stališče Poljskega kola se lahko še enkrat bridko maščuje nad nami ne le na Dunaju temveč tudi v drugih deželah.

Sapienti sat! Gotovih zadev se ne sme obravnavati s stališča trenutnih političnih zvez in konjunktur.

Poljski klub se noče proglasiti za solidarnega s Slovansko jednoto in misli, da je našel neko srednjo pot, ako se postavlja glede te zadeve na autonomistično stališče. To je pa zelo slabo izbran izhod. Kajti s tem, da se je Poljski klub oddaljil od Slovanske jednote, je zašel v nemški tok in plava z njim. Moral bi pa misliti, da more v takih trenutkih samo principijelno stališče stvar rešiti. Poljski klub bi si moral reči: Principiis obsta! S tako politiko ni Poljski klub prav nič pripomogel k rešitvi in razjasnitvi političnega položaja. On ni na dogodke tako vplival, kakor bi lahko storil vsled svoje številne sile, tradicije in zgodovinske vloge. **Dogodki bodo pa šli preko glav Poljskega kluba in se razvijali izven njegove politične sfere.** To bode pa najslabša posledica dozdevno autonomistične in prav malo principijelne politike „Poljskega kluba“.

Politična kronika.**K položaju.**

V Celju, 4. nov.

„Venkovu“ glasilu češke agrarne stranke, poročajo iz Dunaja: Morda ima prav „Fremdenblatt“, ki trdi, da bode trajala parlamentarna kriza dalje ko se je prvotno mislilo, saj Bienenrth ve, da se s svojim kabinetom ne sme pokazati v parlamentu. Doživel bi tako burjo kakor jo doslej še ni bilo. V ostalem pa baron Bienenrth sam dobro ne ve, kaj naj začne. Edino to mu je dobro znano: **denarja ni!** Državne finance so v strašnem stanju; došlo je tako daleč, da se nižjim uradnikom že od maja sem niso izplačale dijete! To so mučne razmere: uradniki so morali iz svojega pokriti različne izdatke na komisijah — a sedaj čakajo na povrnitev stroškov zastoj. Ni denarja! Meseca februarja imajo biti državne finance v redu — a kje je tisti parlament, ki bi hotel Bienenrthu pomagati iz sedanjih zadreg? — List opisuje na to, kako se trudi Bienenrth razbiti jedinstvo Slov. jednote in čeških strank; sedaj računi edino na nesoglasje v Slov. jednoti in na podporo Poljakov. Grožnje vladnih listov so pa vzbudile v Slovanih največji odpor, ki se bode pokazal tedaj, ko se bode na Dunaju govorilo o financah. „Mi Čehi lahko mirno gledamo, kako se stvari razvijajo. Položaj za nas ni tako slab kakor nam ga slikajo oficijozni. Slab bi bil samo tedaj, ako bi se udali Bienenrthovi vladi“, sklepa list.

O taktiki „Slovanske jednote“ piše češki klerik, posl. Šilinger v brnskem „Hlasu“: Nadaljnjo taktiko bode določila prihodnja seja parlamentarne komisije. (Ta seja se vrši danes. Včerajšnje poročilo koresp. Centrum ni bilo točno. Op. ured.). Nočemo seveda teh sklepov prehiteti. Zdi se nam pa, da Slovanska jednota noče dati Bienenrthu povoda za odgojenje zbornice in absolutizma § 14. Ta sploh ne more biti cilj Slov. jednote že zaradi tega ne, ker bi pomenil zopet Bienenrthovo

vlado. Zatorej ne bo nič s hrupno obstrukcijo: za njo je še časa dovolj. S svojimi nujnimi predlogi ima Slov. jednota sredstvo v roki, da lahko obračuna z Bienenrthom. Razprava v manjšinskih šolah, šolskem zakonu in zatiranju češke manjšine na Nižjem Avstrijskem pa je sedaj naravnost potrebna. Če se tudi za te predloge ne dobi dvetretjinska večina, ki je potrebna za priznanje nujnosti, bode Bienenrth vendar videl, da nima večine v zbornici in bode odstopil.

Pričetek rednih pogajanj? Poljski, češki in jugoslovanski voditelji so imeli včeraj dveipolurno posvetovanje v parlamentu. Gre se tu za nadaljevanje Glombinjskijeve akcije v prid delazmožnosti češkega dež. zbora, od katere je odvisna rešitev parlamentarne krize. O vsebini pogovora se molči. Zastopniki Slov. jednote bodo dali danes po seji parlam. komisije Poljakom odgovor.

Odseki so pričeli včeraj svoja posvetovanja. V davčnem je izvoljen za podpredsednika dr. Ploj.

Češka narodno-radikalna stranka skliče prih. nedeljo v Pragi in po deželi protestne shode proti nemškemu jezikovnim zakonom. Objednem se vrši na Beli gori v spomin znane bitke velikanski shod, ki bode tudi manifestiral proti nemškemu nasilju.

Češki deželno in državno-zborski poslanci so imeli včeraj v Pragi konferenco o bodoči taktiki. Seja se je proglasila za zaupno. Sklenil se je konečno proglas na ljudstvo, v katerem se protestira proti jezikovnim obrambnim zakonom.

Die Geister, die ich rief. . . Te dni se je podalo posebno odpisništvo galiških nemških naseljencev k namestniku dr. Bobrznyskemu in zahtevalo pri novi gališki volilni reformi za Nemce lastni mandat. V to svrhu bi bil potreben posebni narodnostni kataster. Zahtevalo je tudi več nemških šol. Namestnik se je zvijal z odgovorom, deželni glavar Badeni pa je Nemcem suho rekel, da ne bode njihovih zahtev podpiral z ozirom na tlačenje slov. narodnih manjšin v alpskih deželah.

Za uradniško ministerstvo se poteguje dr. Stransky v svojem brnskem glasilu, ker je po njegovem mnenju češko-poljsko-nemška koalicija nemogoča.

V „Narodno zvezo“ so zopet vstopili dalmatinski posl. dr. Ivčević, Vuković, Biankini in Perić, ki so po leti izstopili iz nje zaradi odpora slov. klerikalcev proti trgov. pogodbi in zaradi Šusteršičevega srbofobstva. „Naše Jedinstvo“ vprašuje omenjene poslance, jeli so dobili kako jamstvo, da bode v bodoče N. Z. postopala drugače? — Kolikor je nam znano, so se pravila N. Z. spremenila v toliko, da je vsaka majorizacija nemogoča. To je bilo potrebno, ker naši ljubi dalmatinski bratje ne hodijo radi na Dunaj.

Drobne politične novice.

Boj proti Schreinerju se nadaljuje. Napadom v graški „Tagesp.“ so sledili napadi v „Zeit“, ki piše, da so bili nemški alpski poslanci že dolgo časa nezadovoljni s Schreinerjevim početjem, ki se je tako obnašal, da bi kmalu spravil nemško ministerstvo v nevarnost. List očita na to Schreinerju nečedne mahinacije, da bi si ohranil ministerski frak. Nemci se hočejo navzlic izjavam iz Češkega Schreinerja otresti, ker upajo s tem na zboljšanje položaja.

Gregorijanski koledar mislijo upeljati na Ruskem. Duma se bode v kratkem bavila s tozadevnim načrtom.

Akte o razpravi proti Ferrerju objavi sedanja španska vlada še ta mesec. Zatvoritev moderne šole v Barceloni je vlada potrdila.

Madžarizacija na Hrvaškem. Pri progah Južne železnice v Slavoniji je zapovedalo ogrsko železniško ministerstvo nastavljeni samo Madžare in tudi madžarski uradovati.

Poset v Bulgariji. Večje število nar. poslancev iz kraljevine Srbije namerava napraviti izlet v Sofijo.

Krvav konec shoda. V Bukarešti so sklicali socijalisti velik javen shod. Policaji so pa hoteli shod razgnati, vsled česar je došlo do krvavega boja med delavci in stražniki. Več oseb je smrtno ranjenih.

Bivši predsednik hrv. sabora, Medaković, se mudi na Dunaju. Časnikarjem je izjavil, da v privatnih zadevah.

Dnevna kronika.

O Ljubljanski škof — blazen. Že več činov tega nesrečnega pastirja je pokazalo, da včasih zgubi oblast nad lastno voljo in pametjo, ali take nemnosti kakor sedaj še ni nikoli zagrešil. Te dni je škof izdal knjižico, ki ji še, kar se nesramnosti tiče, ni nikoli jednaka izšla v slovenskem jeziku. Škof morda misli postati drugi Lignorijanski Alfonz. Ker nam še knjiga ni došla, poročamo o njej, kar posnemamo iz „Slovanskega Naroda“ in pripominjamo, da je škofovo najnovejše delo našlo povsod hudo obsodbo. Izvedeli smo zasebno, da se celo govori v krogu onih, ki to pač najprej lahko izvedo, da je to zadnje škofovo delo in krona njegove škofove slave: „Slovenski Narod“ piše: **„Ženinom in nevestam“ ali škandal vseh škandalov.** Ljubljanski škof je zopet enkrat zagrešil dejanje, ki se ne da drugače imenovati, kakor **javen škandal** najhujše vrste. Ta škof, ki boče biti od sv. Duha izvoljen in razsvetljen voditelj in čuvaj morale, ta škof je sedaj dokazal, da nima nobenega pojma o spodobnosti. Škof je spisal in izdal knjižico „Ženinom in nevestam“, v kateri na dolgo in na široko razpravlja o spolnem občevaranju v zakonskem življenju in natančno razlaga, kaj se sme v zakonu zgoditi in kaj se ne sme itd. **Če je kdo v teh stvareh potreben pouka, že ve, kje ga dobi.** Priroda je to stvar sama uredila in človek že instinktivno ve, kako in kaj je prav, a če so neveste in ženini v takih dvomih, so starši in eventualno dušni pastirji tu, da jim to ustmeno povedo. Tudi bi nič ne rekli, če bi kak zdrav-

nik izdal s primerno resnobo in obzirnostjo spisano delo o tem, kaj je v zakonu zdravo in kaj škodljivo. Knjige v varstvo zdravja so vedno koristne. Toda, kar je škof spisal, to ni knjiga v varstvo zdravja, to ni drugega nič, kakor s tercijskim vzdihovanjem prepleten **pornografičen spis**, navadna **svinjarija**. Knjižnica je spisana tako, kakor bi bila potekla izpod peresa kake stare babice; pisana je brez taktu in brez tistosti, tako da mora razžaliti čut spodobnosti vsakega človeka. Kaj tako osoljenega, opopranega, papiriranega in s španskimi muhami prepletenega še ni bilo natisnjeno v slovenskem jeziku. Če bi bila škofa pri izdaji te knjižice vodila **skrb za ljudsko zdravje**, bi je sploh ne bil sam spisal, marveč bi bil stvar poveril kakemu zdravniku, ki bi bil tako knjižico spisal stvarno in strogo poučno ter s primerno obzirnostjo in škof naj bi bil preskrbel, da bi bili tako knjižico ljudje dobili recimo pri izpraševanju, torej tik pred poroko. Tako pa se mora vsakdo vprašati, **kaj pa ve škof o zakonskem življenju, kje in kako pa si je pridobil škof tako znanje o zakonskem obče- vanju**, da govori o njem kakor kak specialist, ki je v mesenosti osivel? Škof je samec in sodimo, da mesenih grehov nima ravno mnogo na svoji vesti — **kako se torej sploh upa razpravljati v zakonskih stvareh**. Kaj je torej škofa napotilo, da je izdal tako knjižico, ki je **vzbudila v Ljubljani nepopisno ogorčenje, ki je razburila in razgnevila celo najpobožnejše ljudi, ki so sicer smatrali škofa za neko višje bitje**. Samo dvojce je mogoče: ali je škof mislil, da bo s tako knjižico **zaislužil par tisočakov**, torej iz **pohujšanja ljudstva napravil dobiček** ali pa je škof **duševno tako opešal**, da ni več zmožen presoditi, kaj sme in česa ne sme, kaj je dopustno in kaj je pohujšljivo. — Škof je s to nesramno knjižico pokazal, da ne pozna dolžnosti, ki mu jih nalaga njegovo dostojanstvo, dokazal je, da je brez taktu in neomikan ali pa umobolen človek. Na Slovenskem še ni bilo takega škandala, takega **velikanskega pohujšanja**, kakor ga je storil škof Jeglič, ki pravi, da je postavljen in razsvetljen od sv. Duha.

o Ponarejene nakaznice. — Poštno ravnateljstvo na Dunaju in v Gradcu se peča z nekim sleparstvom, ki se je zgodilo z večimi nakaznicami, ki so bile oddane v „Ribnici“. S tem je pošiljatelj vsekakor mislil Ribnico na Kranjskem, ali čudno je, da na pečatu ni tudi ponemčenega imena „Reifnitz“. Nakaznice se glasijo na svote od 800 do 900 K. Za koliko je erar oškodovan in kdo bi ga bil tako osleparil, se še ne ve.

Znamenita iznajdba. Tajni svetnik prof. Ehrlich v Frankfurtu je naznanil, da je v družbi z japonskim asistentom dr. Hatom prišel pri poskusih s kuncu na znamenito dejstvo. Oba sta namreč uštrkavala živalim sifilitični strup, vsled česar so nastali tvorci, ki so pa izginili, če se je uporabilo neko sredstvo, ki ga je iznašel Ehrlich sam. — Živali so postale čez nekaj dni zopet zdrave.

Ruski oficirji, zlasti kar se višjih tiče, so, kakor tudi uradniki, deloma nemškega pokolenja in nekateri še celo zagrizeni Nemci. Vsled tega je jasno vsakemu, zakaj tira Rusija tako protislovansko politiko. V Odesi je bil pri nekem pešpolku nastavljen Čeh Svoboda kot kapelnik, ki je zaigral pri neki priložnosti tudi „Hej Slovani“. Ko je general Kaulbars zvedel za to, ga je takoj odpustil. — Kako je pač pisan svet: V večinioma slovanski Avstriji: „Die Wacht am Rhein“ in „Deutschland, Deutschland“, v skoro samoslovanski Rusiji pa „Hej Slovani“ — ne!

o Srečna Avstrija! V Avstriji je sedaj 30 ministrov v pokoju, ki so dobili od 1893 leta do danes 1,220.000 kron pokojnine. Seveda imajo nekateri ministri znatno povišano milostno penzijo, tako, da je vsota znatno višja kakor gori navedena. To je škandal!

o Nova morska kanona. Amerikanska mornarica preskuša nov top. Kaliber mu je 340 mm in tehta 63 ton. Kanona požene 650 kg težko kroglo 40 km daleč.

o Novi koleki pridejo v promet s 1. januarjem 1910. Isti se razločujejo od sedanjih v barvi in po tem, da bodo na spodnjem delu koleka, določenem za prepisavanje, nosili letnico 1910.

o Supilo in dr. Gessmann. Poročali smo pred par dnevi, da so Raucherjeve „Narodne Novine“ skušale nanovo denuncirati voditelja hrvatsko-srbske koalicijske politike Supila, češ da se ponujal svoj čas ministru dr. Gessmannu odnosno kršč. socialcem za skupni boj proti Madžarom, ta pa da ni na ponudbo reflektiral in se je nasproti nekemu avstrijskemu politiku izrazil, da je avstrijski vladi „padel v roke“ list srbske vlade, poslan na srbskega poslanika na Dunaju, v katerem listu se govori o Supilu kot „zapniku srbske vlade“. Dr. Gessmann je takoj, ko je izvedel za ta članek „Narodnih Novin“, poslal listu popravek, v katerem označuje vso to vest kot lažljivo in neresnično. — In zopet je splaval baronu Raucherju en up po vodi! Siromak!

o Kdaj bo zemlja brez železa? V švedskih listih se je razvila diskusija o omenjenem vprašanju. Tem povodom javlja prof. Anderson, da švedski učenjaki izdelujejo pregled železa, ki se še nahaja v zemlji. To delo bo dovršeno v nekoliko mesecih. Kakor poroča prof. Anderson, bo to delo izredne važnosti, ker bo vsebovalo podatke in mnenja učenjakov o količini železa na vsem svetu. Ti podatki so posneti od učenjakov po državnih in uradnih izkazih. O tej knjigi se bo razpravljalo na mednarodnem kongresu geologov v Štokholmu leta 1910.

Štajerske novice.

o Dr. Ballogh — Aistrich. Ko je peljal včeraj meščanski učitelj Aistrich fante iz šole, se mu je približal znani urednik „vahtarice“ dr. Ballogh in ga je vprašal, na koga je mislil v nekem člančku „Unterst. Volkszeit.“, kjer je Aistrich zapisal mnogo bridkih resnic o različnih celjskih renegatih. Aistrich mu je rekel, da na onega, ki je njega po vahtarici blatil. Nato je potegnil Ballogh pasji bič iz žepa in zamahnil po Aistrichu; zadel ga je po roki. Aistrich je sunil Ballogha vstran in to še enkrat ponovil, ko je mahal Ballogh po njem, ne da bi ga zadel. Ker se je ta dogodek izvršil pred učenci, je učiteljski zbor Aistricha začasno suspendiral od službe. Daleč je prišlo celjsko renegatstvo: danes mora že braniti svojo „čast“ s pasjim bičem. Celjske klike pa tudi taka sredstva ne bodo rešila pogina.

o Nadomestna deželnozborska volitev v Celju. Woschnagg ima vendar več časti v sebi ko celjski renegatje, ki so ga znova postavili za kandidata. Izjavil je namreč, da izvolitev odklanja in danes se posvetuje celjska klika znova, koga bi poverila z dvomljivo častjo celjskega renegatskega mandata. — Volitev se vrši v sredo 10. novembra.

Dr. Jabornegg — Woschnaggov namestnik? Štajerskemu Vošnjaku bode po govoric v mestu torej sledil kranjski Javornik. Celjski renegatje si hočejo ostati dosledni. Bi bilo tudi zares sramotno, ako bi jih kak Nemec zastopal v deželnem zboru: celjski Nemci si bodo morali zopet postaviti lastnega števnege kandidata.

o Sic transit . . . Če prelistamo stare številke „Deutsche Wacht“, se ne moremo načuditi, kako je Aistricha svoj čas hvalila radi njegove duhovitosti in njegovega krasnega sloga, katerega je rada kazala v svojih predalih. Sedaj pa, ko je on pljunil celjskim Judežem v zasmojeno juho, ga pa ravno tista „Deutsche Wacht“ imenuje človeka, ki niti enega pravega nemškega stavka ne zna napisati. To pa velja seveda samo za one sestavke, ki jih Aistrich Celjanom napiše v „Unt. Volkszeitung“.

o Celjska mestna hranilnica je imela koncem leta 1908 tirjati 279.317 kron in 56 vinarjev zaostalih obresti. Občina jej dolguje seveda največ radi svojega vzornega gospodarstva, vsled

česar bo morala povišati obrestno mero in občinske doklade. Bi li ne bilo dobro, ko bi nemški listič pisal včasih tudi kaj o nemškem Celju in ne samo o slovenski okoliški občini, ki ga manje briga?

o Volitve v komisijo za dohodninski davek se bodo vršile takole: Celje mesto 22. in 23., Celje okolica 24., 25. in 26., Lipnica 25. 26. in 27., Ljutomer 29. in 30., Maribor okolica 27., Ptuj mesto 22., Ptuj okolica 22., Brežice 24. novembra, Konjice 1. in 2., Maribor mesto 3., Slovenji Gradec 1. decembra. Poblizje je razvidno iz oznanil, ki so jih okrajna glavarstva razposlala vsem občinam.

o Klubu slov. napr. akademikov v Celju je daroval g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, krasno zbirko 200 knjig iz zapuščine po svojem rajnem očetu g. Francu Hrašovcu, sodniku v pok. Za ta velikodušen dar se najtopleje zahvaljuje odbor.

o Surov častnik. Slišali smo že več pritožb o ravnanju poročnika Egra v Celju z nadomestnimi rezervisti. Med drugimi uljudnostmi z vojaki je posebno ta spomina vredna, da jim meče došla pisma pred noge. Ako se kmalu ta stvar ne obrne na bolje, bomo gospodka resneje potipali.

o Slovenski občinski zastopl. ki delate mes. listopada proračune za leto 1910., blagovolite se spomniti družbe sv. C. in M. s kakim doneskom. Ako dovoljuje denarno stanje, prijavite se za C. M. obrambni sklad, t. j. za plačilo 200 K v 5 letih. Posnemajte nemške občine, ki po vrsti druga za drugo podpisujejo doneske po 2000 K za Roseggerjev sklad.

o Nikdar več se novost: „Moč uniforme“, (izvirna pristna slovenska burka v treh dejanjih, spisal Jak. Stoka, vglasbil H. O. Vogrič) ne bode „prvič“ igrala. Navalite torej naslednjo nedeljo trumoma na Laško, da ne zamudite te redke prilike. Zasiuram vam je izreden užitek; izbirneže opozarjamo osobito na vroljubke, očarujoče moderne pevske in godbene točke, koje so pravcate delikatese na svojem polju.

o Ustreljen pravdar. V nedeljo se je zgodilo v Kaplji strašno zločinstvo. Oni dan je nekdo mlinarju Koisegu zaprl vodo in ko je šel pred mlin, da bi pogledal po vzroku pomanjkanja vode, ga je nekdo od nekoč pogodil s puško sredi prs, da je takoj umrl. Koisegg se je vedno prepiral in pravdal ter je imel toliko sovražnikov, da se niti slutiti ne more, kdo bi ga bil ustrelil.

o Iz Hrastnika. Delavci v kemični tovarni smo veliki reveži, ker nimamo v mesecu nobenega dneva, da bi se nam izplačal naš težko prisluženi denar. Za mesec avgust smo še le dobili izplačano 28. septembra, kar je za nas silno, silno pozno, ker takrat že nima delavec nobenega krajcarja več, da bi si kaj potrebnega kupil. In kam bi se tudi delavec obrnil? Za prejšnji mesec še ni plačal, za sedaj si pa ne upa tirjati hrane. Naši gospodi pa vkljub temu na pol dremljejo v pisarni in vijejo cigarete, puhajo dim in si misljo: delavska para, čakaj. Delavec tudi res čaka od danes do jutri, od jutri do pojutrišnjem in tako gre to naprej, jesti pa nima nič. Kar smo posebej zaslužili, smo dobili vedno na teden plačano, a sedaj čakamo po celi mesec, na primer za avgust do 4. septembra ali za september do 20. oktobra. Kar pa imamo dobiti za oktober, to nam bo pa najbrže prinesel Miklavž. Čudno je, da naš dobri gospod pusti tem nerednežem delati kakor se jim zdi.

o Iz Trbovelj. V petek dne 29. okt. t. l. zvečer se je zbralo pri Goropevseku krog 40 Trboveljčanov. Za-

stopani so bili vsi stanovi. Sestanek je bil namenjen razgovoru o zadrugi elektrarni za Trbovlje. Predsedoval je g. župan Vodusek. G. inženier Turnšek iz Maribora je razlagal nato, kolike prednosti ima električna razsvetljava pred drugimi razsvetljavami, kako se nadalje da električna moč porabiti v kmetijstvu in v obrti kot gonilna sila za razne stoji. Opisuje elektrarno in delo z motorji. Gosp. Miloš Štibler iz Celja omenja, da je raba kmetijskih strojev od dne do dne potrebnejša radi pomanjkanja delavcev. Najcenejša gonilna moč pa je elektrika. To uče izkušnje zadrugnih elektrarn v Nemčiji, kjer so samo letos ustanovili istih že krog 130 in jih sedaj od meseca do meseca ustanavljajo več. Električna pa se zopet najceneje proizvaja s pomočjo vodne sile. Opisuje zadrugo, omenja posebno, da zadruga ne plačuje davkov, ako dela le s zadrugniki. Priporoča ustanovitev pripravlj. odbora. Razni govorniki stavijo na to vprašanja in dajejo nasvete, na kar predlaga gosp. učitelj Kuhar pripravljalni odbor 14 mož. Sprejeto. Izvoljeni so gg.: Župan Vodusek, podžupan Krammer, občinski odborniki Goropevšek, Forte, Dežman, Jager in Sitter ter posestniki Borošak, Gregl, Lamper, Počivavšek, Božič Al., Plavšak in Boh. Zanimanje za to moderno napravo je prav veliko. Po tem zborovanju je ostala večja družba še delj časa skupaj in se je izpregovorila še marsikatera resna beseda. Želimo, da obrodijo posvetovanja tega večera mnogo sadu in da se z navdušenjem sprejeti predlogi prav kmalu izvedejo v korist in ponos naših Trbovelj.

o Iz Središča. Železniški uslužbenci iz Središča priredijo dne 7. novembra svoj prvi „plesni venček“ v gostilni g. Jož. Zidarič v redišču. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 vin., za obitelj (3 osebe) 1 K. Čisti dobiček je namenjen javni ljudski knjižnici v Središču. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Za obilen obisk se prav vljudno priporočajo železničarji.

o Madjarske goljufije. Naznanjamo cenjenim čitateljem, da se je policijsko dognalo, da „Ogrska industrija ur, Ujbanja, 135“ ni realno podjetje. Opozarjamo vsakogar, da ne gre goljufom na lim. Naš list ne bo prinašal več njenih oglasov.

o Iz Ptuj. Ptujška čitalnica otvori prihodnjo nedeljo letošnjo zimsko sezono z gledališkimi predstavami. Igrala se bode veseloigra „Dr. Hribar“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Po igri prosta zabava s petjem. Apeliramo na vse ptujске in okoliške Slovence brez razlike, da se pridno udeležujejo naših predstav in tako podpirajo naše delo in naš trud. Torej na svidenje v nedeljo 7. nov. t. l. v Narodnem domu!

o Učno mesto. Na enorazredni ljudski šoli v Narapljah pri Ptujski gori, ki je v drugem plačilnem razredu, je prosto učno mesto. Prosilci za to definitivno voditeljsko mesto morajo biti zmožni, predavati subsidiarno veronauk, ter imajo vložiti prošnje do 30. nov.

o Drevo ga je ubilo. V Bistrici ob Dravi so našli zadnjega oktobra posestnika Jožefa Steinerja z razbito glavo mrtvega v gozdu ležati. Dan poprej je bil šel Steiner k drvarjem v goro pogledat, a prišel je drči tako blizu, da ga je zadelo deblo, ki je odskočilo iz nje.

o Iz Maribora. V ponedeljek je vzel neki gospod v trafiki na glavnem kolodvoru pomotoma neko palico, ki je lastniku drag spomin. Zato se dotični prosi, da jo odda ravnotam.

o Iz Maribora. Družba sv. Cirila in Metoda je poslala za Medenovo gostilno „Pri pošti“ v Mariboru diplomu za nabranih 200 K v družbinem nabiralniku. Ta znesek se je dosegel v

teku poldruga leta, kar je za tako majhno podvzetje naravnost velikanska vsota. Tukaj se razvidi, koliko se lahko stori za narod, če se le kdo malo popotruditi. Koliko imamo takih in še večjih gostiln, ki pa za narodno stvar le redko kaj storijo. Sili nas toraj prijetna dolžnost, da izrečemo Medenovic, posebno pa gospici Marici pa tem mestu javno zahvalo. — Diploma se bo slovesno izročila dne 11. novembra ob osmih zvečer, kar nam daje povod, da vabimo vse prijatelje družbe sv. C. in M. ob določeni uri na prijateljski sestanek v omenjeno gostilno.

a Iz Maribora. Večerna „Tages-posta“ z dne 10. oktobra naznanja spet celo vrsto prispevkov za Roseggerjev sklad. Med drugimi so sestavili tudi nemški trgovci v Mariboru 2000 K v ta namen. Med slov. trgovci v Mariboru je do sedaj edini g. Šoštarčič, ki je dal Nemcem primeren odgovor. (Ne mislimo ravno samo mariborskih trgovcev, če rečemo, da se nekateri nikoli ne pokažejo kot Slovenci, ali pa samo tedaj. — če jim ni zastoj. Op. ured.).

o Šentiljski kolek v korist C. M. družbe je ravnokar izšel.

o Kdo je ta „narodnjak“? Nemški pesnik Rosegger poroča v svojem listu, da je naprosil pivovarnarja neke spodnještajerske pivovarne za 2000 K znanemu šulferajnskemu skladu. Pivovarnar mu je odgovoril, da je s tistimi, ki pije njegovo pivo, Nemci pije prav pridno, zato prispeva rad 2000 kron. Ako bodo tudi Slovenci (Windische) kdaj pili toliko piva, prispeval bode še drugih 2000 K — seveda zopet za Nemstvo. — Mariborski pivovarnar izjavlja z vsem svojim uradništvom, da on ni dotični „narodnjak“. Sedaj smo radovedni, katera spodnještajerska pivovarna ima takega „mojstra“.

Modroslovna fakulteta v Gradcu se je zavezala, da plača 2000 K za Roseggerjev sklad. Graško vseučilišče je bilo ustanovljeno tudi za Slovence in sedaj deluje tako drzno za naš zator.

a Michelangelo na Štajerskem. V Frohnleitenu ima neki čevljar leseni relief madone z otrokom v velikosti 36×27. Slika je bila leta in leta na podstrešju v prahu, sedaj pa ko so jo očistili in osnažili so zapazili na zadnji strani napis: Michelangelo Buonarroti, 1526. Madonin stas in anatomski gradnja otrokovega telesa kažejo, da je moral biti autor zelo več, celo genialen. Sedaj se še ne more trditi, je li to res original, ali ne, a če je, potem bo srečni posestnik napravil dober kup.

Turki na Zgornjem Štajerskem. Prihodnjo nedeljo pridejo Turki na svojem študijskem potovanju tudi na Zgornje Štajersko. Ogledali si bodo rudnike v Donavicah.

Kranjske novice.

v Šukljeta so siti. Te dni, ko je kranjska narodno-napredna stranka imela več shodov po Kranjskem, so se godile neke čudne reči. K Gradcu na Belokranjskem se je poslancu Šukljetu radi njegove belokranjske železnice izrekla ogorčena nezaupnica.

v Grob pesnika Ketteja v Ljubljani je bil ob vseh svetih popolnoma preraščen z rušo in zapuščen. Če nikogar ni, ki bi skrbel za gomilo in cipe ob obelisku, pa bi naj kako društvo ali javnost sploh prevzela skrb za to. Ketteja smo imeli samo enega.

v Slovenska imena na Kočevskem so najboljši dokaz, da Nemci niso prvotni prebivalci. Nekatera imena so tako pristna slovenska, da jih Nemci niti prekrstiti niso mogli, n. pr. Tabor, Ribnik. Druga imena so grdo spakovali n. pr. Drandul za Travnj dol, Resen za Resje, Wretzen za Brezje, Tapel vrh za Topli vrh.

v Osebnosti. Definitivnim ordinarijem v deželni blaznici na Studencu pri Ljubljani je imenovan dr. Göstl. — V prisilni delavnici v Ljubljani je imenovan za zdravnika dr. Pogačnik.

v Avtomobil v deželni službi. Deželni odbor kranjski je priporočal, da se naj nakupita 2 avtomobila, ki jih bodo komisije rabile pri svojih potovanjih. Vsled tega se bodo lahko brže poslovalo in troški se bodo zelo znižali.

Koroške novice.

a Astronomsko uro poseduje koroška dežela. Zanimivi časomer, ki kaže minute, ure, dneve v tednu, mesečne faze, letne čase itd. in poleg tega še zveni, je treba na leto samo enkrat navijati. Ura ima nenavadno komplicirano sestavljeno kolesje. Ona je last deželnega glavarja barona Aichelburg-Labia, in ker že dolgo časa ni več šla, jo je popravil domači urar Billy.

a Pri igri ustreljen. Šest let stari sinček nekega kočarja v Meži, ki je bil sam doma, je našel očetovo lovsko puško. Radovedni deček je puško ogledoval, pri tem jo je pa tako nerodno prijel, da jo je sprožil in ga je njen naboj zadela v trebuh. Dečkov stric je čul strel, letel v hišo, a našel je dečka mrtvega.

a Tat v pivovarni. Neki neznani tat je v noči 30. oktobra vlomil v celovško pivovarno. Posebno se je zavzel za Wertheimovo blagajno, ki je pa ni mogel odpreti. Da bi pa njegov pohod ne bil zastoj, si je postregel s smodkami iz pisalne mize in se z njimi oskrbel za dalje časa. Za tatom ni nikake sledi.

Primorske novice.

o Za učiteljico na drugem novem razredu na slovenski ljudski šoli v Kormini je imenovana gđ. Ljudmila Erjavčeva, hčerka pokojnega slovenskega pisatelja Franca Erjavca.

d V Voloski se je ustrelil 30. m. m. ponoči orožniški stražmošter Škerjanec, ker je bil zaradi neke ženske premeščen iz Kantride v Volosko. Škerjanec je bil rodom Kamničan.

d Protestni shod proti germanizaciji na železnicah, ki se je vršil v nedeljo, 31. m. m. v Trstu, se je obobilni udeležbi prav dobro obnesel. Govoril je o predmetu dr. Rybář in sprejela se je ostra resolucija, v kateri se zahteva enakopravnost slovenskega jezika pri železnicah; dalje se zahteva, naj se pri sprejemanju službenega osobja in uradnikov do delavcev v prvi vrsti jemlje ozir na kompetente iz dežela, po katerih teče dotična proga; dalje, da se odstranijo s slov. ozemlja tisti uradniki in uslužbenci, ki se vključujejo v mnogoletnemu bivanju na slov. ozemlju niso priučili slov. jezika; končno se protestira proti protežiranju nemškega in zapostavljanju slov. osobja in proti germanizaciji od strani železnične uprave sploh. Protestiralo se je končno proti zvišanju tovarnih tarifov na Južni železnici.

d Konec deželnozborskih volitev na Goriškem. V soboto 30. m. m. je volilo veleposestvo. Na slovenski strani so izvoljeni agrarno-napredni kandidati dr. Franko (58), Klančič (59) in Rutar (59 glasov) proti klerikalnim: Bolko (51), Grča (52) in Zuchiat (52 glasov). Klerikalni časopisi „Slovenec“, „Gorica“ itd. pravijo, da dež. zbor (t. j. klerikalna večina) ne bo potrdil teh volitev, češ, da je komisija, ki je bila sestavljena iz samih „liberalcev“, sleparila. Tako je baje proglasila, da je bilo oddanih 111 glasov, dočim jih je volilo le 110. — „Soča“ poroča, da so za klerikalne kandidate glasovali in

agitirati laški liberalci, laški klerikalci in celo židje. — V laški veleposestniški skupini so izvoljeni laški liberalci z veliko večino. Razmerje v zbornici na slovenski strani je: 9 klerikalcev: 5 naprednjakov, na laški pa 9 klerikalcev: 6 naprednjakov.

z Okrajna bolniška blagajna v Gorici. Namestništvo v Trstu je vsled pritožbe dr. Tume razveljavilo sklep goriškega magistrata, ki je suspendiral odbor bolniške blagajne in poveril upravo zastopnikom, ki jih je imenoval magistrat sam. „Rdeči Prapor“ slika ta čin magistrata kot posledico hujškanja delodajalcev v boln. blagajni italijanskih šovinistov, proti zastopnikom delavstva, ker so slednji začeli gledati gospodarjem krepko na prste, osobito glede vplačevanja delavskih prispevkov.

d Tudi jubilej. 37 letni Alojz Vettjūt v Trstu, ki je bil že 49 krat kaznovan — 12 krat radi tatvine — bode prejel sedaj svojo 50. kazen radi žaljenja straže in javnega nasilstva. Bi se pač spodobilo, da bi temu dali za sedaj lepšo celico in mu dobro postregli za spomin.

z Nemška nesramnost v Trstu. Tržaška „Edinost“ poroča o sledečem naravnost v nebo vpajočem slučaju: „Na tukajšnji (tržaški) državni gimnaziji slušuje radi svojega slovanščinstva prosluli profesor Stark, ki mu je slovenska govorica naših dijakov trn v peti in je svoječasno — bilo je na nekem izletu — prepovedal našim fantom slovensko peti. Ta mož je sedaj razrednik V. razreda, v katerem tvorijo Slovenci in Italijani ogromno večino, ker Nemca sta samo dva. Začetkom tega leta je naročil nekemu nemškemu dijaku, naj napravi stenski koledar za pismene naloge, in naj ga obesi na določeno mesto. In glej: takoj prihodnjega dne se je pojavil na steni lično izdelan koledar — obrobjen z vsenemškimi barvami. Naravno, da so Slovenci in Italijani skupno protestirali proti takemu izzivanju velikanske večine razreda; in ko ni ničesar pomagalo, so koledar raztrgali. A gospod Stark, ne bodi len, je dal nabiti drugega, popolnoma enakega. A tudi ta koledar je zadela ista usoda. kakor prvega. To pa je globoko razburilo Starkovo vsenemško žilico; razkoračil se je in v sveti jezi zavpil na dijake: „Mirscheint, hier wollen einige Politik treiben, wir sind hier an einem deutschen Gymnasium!“ In sedaj pride najlepše! Da bi se maščeval, določil je tri Slovence, ki so se mu zdeli najbolj „sumljivi“, ter jim pod kaznijo „karcerja“ ukazal, da morajo koledar na novo napraviti — zopet v vsenemških barvah — in ga pritrčiti na steno. Dijaki so se grožnje ustrašili in so „proti svoji volji izvršili profesorjev ukaz“. — To je nasilen način, tirati vsenemško propagando in jasno je, da mora vsa slovenska javnost najodločnejše zahtevati najstrožje preiskave!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Posvetovanje čeških poslancev v Pragi.

v Praga, 4. nov. „Den“ piše: Včerajšnji sklep čeških poslancev, da se kakršnihkoli sporazumnih pogajanj, katera bi začela Binerthova vlada, ne udeležijo, je napravil pričakovani utis. S tem so z enim mahom uničene vse bajke o že začetih pogajanjih za delazmožnost češkega deželnega zbora; izkazale so se za pobožno željo vlade. Gotovo je, da se bode Slovanska jednota pri-

družila sklepu čeških poslancev Nemci bodo uvideli, da so lok preveč napeli in zašli na pota, po katerih jim tudi Poljaki ne morejo slediti. Stališče Binerthove vlade je nevdržljivo; vlada je morala spoznati, da z demisijo obeh čeških ministrov kriza še ni poravnana.

Vojvoda abruški — grški kralj.

o Milan, 4. nov. Atenski dopisnik „Stampe“ poroča, da se širi po Grškem agitacija za vojvodo abruškega kot bodočega grškega kralja. Govori se tudi, da ga je zveza častnikov oficijelno povabila, naj bi zasedel grški prestol.

Angleška vojna mornarica.

o London, 4. nov. Admiral lord Beresford je govoril v kolonijalnem zavodu hujskajoč govor za novo oboroževanje Anglije na morju. Izjavil je, da ako Anglija ne pomnoži zdatno svoje mornarice, je konec britske svetovne vlade blizu. Za leto dni bode nastala pravcata panika, ko bodo ljudje sprevideli, kako je z Angleško na morju v primeri z drugimi državami. Angleško ljudstvo sicer ni dekadentno, samo pravi ljudje niso na krmilu.

Slovanska jednota.

Dunaj, 4. nov. Danes ima sejo parlamentarna komisija Slov. jednote, da se posvetuje o poljskih predlogih glede delazmožnosti češkega dež. zbora. — Več odsekov v državni zbornici je pričelo z delom.

Po svetu.

o Ghetto je zgorel. Židovska četrtina mesta Suram na Kavkazu je zgorela. — Škoda se ceni na 1 milijon rubljev.

o Konkurenca časopisom. V New Yorku se je ustanovila telefonska družba ki namerava napraviti časopise nepotrebnosti. Družba bo vsako jutro po telefonu obveščala svoje naročnike o vseh dogodkih zadnjih 24 ur.

a Umirovljen je urednik Rauchovega lista „Narodne Novine“, po Hrvatskem tako prosluli Janko Ibler.

a Carigrajski psi so nadloga za mestno prebivalstvo pa tudi neskončna dobita. Oni imajo namreč nalogo sanitetne policije, ki odstranjuje krog ležečo mrhovino in nesnago, da se ne morejo izcimiti kužne bolezni. Sedaj so jih začeli uničevati, najbolj v evropski četrtini mesta, ki se naziva Pera.

v Bivši venezuelanski predsednik Castro leži na smrtni postelji.

v Iz dežele božjega straha se poroča, da je v Frankfurtu pri srednjememški banki poneveril neki uradnik 701.000 mark.

v Grobnico Heinejevih sorodnikov francoske panoge so oskrnili vlomitelji, ker so razdejali spomenik starišev kneginje Monaco in ukrali veliko zlatnine, ki so jo imeli mrlič pri sebi.

v Rekord z letalnim strojem je dosegel aviatik Paulhahn v Londonu. Paulhahn je dosegel višino 720 angleških čevljev in je preletel 34 angleških milj v 58 minutah in 57 sekundah.

v Slepavstvo na Srbskem. Dne 1. novembra je umrl polkovnik Kosidolac in je zapustil 900.000 fr. in dve lepi hiši. On je bil predsednik družbi, kije bila priporočala Creuzotove kanone za nakup. Vsi člani komisije pridejo pred sodišče.

Iz sodne dvorane.

v Slučaj učiteljskega Kocbeka. Kakor znano, je storil pred prilično pol letom Maks Kocbek, gojenec prvega letnika učiteljskega v Mariboru, mladostno nepremišljenost, katera se je po nemških listih razkričala kot hudodelstvo poskušane roparskega umora. V torek se je vršila pred okrajno sodnijo v Mariboru glavna razprava v ti zadevi. Državni pravdnik dr. Duhač sam je povdarjal, da je bilo dotično kričanje časopisja popolnoma krivično in da državno pravdnništvo nikakor ni moglo slediti temu umetnemu javnemu mne-

nju. Zato je bil obtoženec Maks Kocbek resnici primerno kaznovan le zaradi telesne poškodbe znanega Wiedemanna in poskušene odvzeta denarnega zneska nad 50 K. Izkazalo se je pri razpravi in vsestransko priznalo, da je Maks Kocbek bil priden dijak, nikakor ne pokvarjen fant in da le je vsled premnogečitanja Cherlok-Cholmesovih detektivnih romanov prišel na misel pridobiti si denar za plačilo nekega fotografičnega aparata z odvzetjem tuje lastnine. Izkazalo se je tudi, da nikakor ni imel namena Wiedemanna napasti ali celo raniti, ampak, da je v strahu, ko je prišel Wiedemann naenkrat iz svoje spalnice, udaril nasproti istemu s kuhinjskim nožem in potem zbežal. Žalibog je bil uspeh udarca zelo žalosten in je nastala življenju nevarna telesna poškodba Wiedemanna. Izkazalo se je pa tudi, da je Maks Kocbek, akoravno je imel priliko, potem ko je bil Wiedemann ranjen, priložiti si denar in druge dragocenosti, ni nič vzel. Pri tem slučaju je zopet razvidno, kako naši nemški sodeželani, če kak Slovenec kaj kaznjivega stori, stvar do skrajnosti pretirajo in hočejo da bi se krivca kar zadavilo in raztrgalo zaradi dejanja, katero bi se na Nemcu smatralo gotovo le kot nepremišljeno dejanje, ki bi se kaznovalo k večjemu z nekaj meseci zaporu. Okrožno sodišče je po končani razpravi včeraj spoznalo na 18 mesecev ječe, zoper katero razsodbo si je Kocbekov zastopnik dr. Kukovec iz Celja pridržal vložiti ničnostno pritožbo. Maks Kocbek, katerega je za njegovo nepremišljenost zadela res ne navadno ostra kazen, se hoče izučiti v zaporu ključavničarstva in stopiti potem k mornarici, za katero je imel že prej največje veselje in je bil le vsled pomanjkanja prostora od sprejema izključen, ko je že pred dvema letoma prosil za vsprejem. Državni pravdnik je prav pravilno povdarjal, da je za mladino v branju raznih ničvrednih revolverskih romanov iskati veliko nevarnost, kajti pri mariborski sodnji se je obravnaval včeraj v Kocbekovi zadevi že tega leta četrti slučaj, kjer se je obtoženec utemeljeno zagovarjal, da ga je k njegovemu kaznivemu dejanju zapeljalo branje nesrečnih Cherlok-Cholmesovih romanov. (Pripominjamo, da smatrajo ljubljanski klerikalci za primernoširjenje teh mladini škodljivih spisov. Katoliška bukvarna v Ljubljani je založila že nekaj Cherlok-Holmesovih del. To sicer ni ničesar čudnega, saj zalaga celo pornografične knjige iz peresa — ljubljanskega škofa. Globoko je padla morala slovenskih klerikalcev!)

Obrambni vestnik.

v Za C.-M. družbo se je nabralo v pušico pri Belem volu K 15'32, v Narodnem domu K 1'50 in Stad Graz K 10'—.

v Za Ciril-Metodovo družbo je daroval g. Eduard Kralj, trgovski pomočnik iz Varaždina v gostilni Jak. Zabavnika v Jastrebcih 5 K. Vrli darovatelj je Hrvat.

v Družba sv. C.-M. v Ljubljani je imela meseca oktobra 1909. l. sledeči promet: I. Prejemki A) redni dohodki

1. prispevki iz nabiralnikov K 1279'01. 2. prispevki podružnici. s.; a) Kranjsko K 621'68; b) Štajersko K 387'48; c) Koroško K 36'—; d) Primorsko 247 K 49 v; skupaj: K 1292'65. 3. razni prispevki, skupilo za družbeno blago, itd. K 6887'53; skupaj K 9459'19. B) izredni dohodki za C.-M. obrambni sklad K 4944'69. Vsota vseh prejemkov K 14403'88. II. Izdatki: A) redni izdatki, plače učiteljem, nakup knjig podpore šolam, nakup posestev, skupaj 35299 K 20 v. B) izredni izdatki: Za C.-M. obrambni sklad v času od 28/9-28/10 1909. prejeti in dne 28/10 naloženi prispevki K 5169'69; skupaj K 40.468'89. torej primakljaj K 26.065'01 ki se je pokrili iz blagajniških prebitkov iz prejšnjih mesecev i. s. deloma iz leta 1909 deloma iz leta 1908. Družba je imela letos t. j. v času od 1/1-30/10 1909 l. prejemkov K 137.043'52; izdatkov K 152.592'76; torej primanjkljaja 15.549 K 24 v, ki se je moral pokriti iz blagajniškega prebitka iz leta 1908. Slovenci in Slovenke! Podpirajte prekristno družbo sv. Cirila in Metoda, da bo mogla vstreti vsem zahtevam!

Društvene vesti.

o Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu ima svoj prvi redni občni zbor dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih „zur Weinhecke“ Klosterwiesgasse, s sledečim sporedom: 1. čitanje zapisnika, 2. poročilo odbora, 3. glavno poročilo odbornikov, 4. poročilo revizorjev, 5. poročilo klubov, 6. volitev novega odbora, 7. slučajnosti.

o Gornjegrajsko učiteljsko društvo ima svojo glavno skupščino v nedeljo, dne 7. t. m. v Ljubnem v tamošnji šoli ob pol 11. uri dopoldne. Na sporedu so poročila o „Zvezini“ skupščini v Mariboru, o „Lehrerbundovem“ zborovanju v Gradcu, o društvenem stanju in delovanju v l. 1909 ter volitve novega odbora. Gostje dobrodošli!

Tržne cene.

3. novembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Tendenca dunajskega trga je bila danes zopet slaba, izlasti, ker je zelo slab konzum in se radi tega trgovina ni razvila. Pšenica in rž sta bili do cela prezirani, dasi so lastitelji dovolili 5 do 10 vin. popusta, dočim so bile koruzne in ovsene cene precej neizpremenjene in mirne. Ječmen je popuščal.

Sladkor. Praga: sur. sladkor prompt K 26'65, nova kampanja K 26'56. Tendence medla. Vreme: deževno.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 33¹/₄ do K 33⁷/₁₀, za dobavo K 33¹/₈ do K 33³/₈. Tendence: brez veselja.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 146 do 147 vin., mlade, srednje 147 do 148 v, mlade, lahke 145—146 vin. zaloga 23.303 komadov. Prignano — komadov, odgnano 342. Ostalo torej 22 961 komadov. Tendence rezervirana.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'03, pšenica za oktober K 11'65, rž za april K 10'15, oves za april K 7'60, koruza za maj K 6'80, ogrščica za avgust K —.—.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti tudi malo, tendence medla. — Efektivna pšenica 5—10 vin., rž 5 vin. ceneje, drugo mirno. Vreme: megleno.

Cena jajc na dunajskem trgu

dne 3. novembra 1909.

Jajca v zabojih	à 25	k po K 2'—
I-ma jajca v sodčkih	à 25	„ „ 2'—
II-da „ „ „	à 25 ¹ / ₂	„ „ 2'—
Niž. in gor.-avstrij.	à 28	„ „ 2'—
I-ma štajerska jajca	à 26	„ „ 2'—
II-da „ „ „	à 26 ¹ / ₂	„ „ 2'—
I-ma moravska „	à 26 ¹ / ₂	„ „ 2'—
II-da „ „ „	à 27	„ „ 2'—
Šleska „ jajca	à 27	„ „ 2'—
Hrvaška jajca	à 26 ¹ / ₂	„ „ 2'—
Slavonska jajca	à 27	„ „ 2'—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 106
I-ma banatska jajca	à „ 104
Zgornjeogrška jajca	à „ 102
I-ma sedmograška sortirana	à „ 102
I-ma „ nesortirana	à „ 100
Bosanska jajca	à „ 90
I-ma bolgarska jajca	à „ 105
II-da „ „ „	à „ —
I-ma srbska „	à „ —
I-ma gališka jajca sortirana	à „ 97
I-ma „ nesortirana	à „ 95
I-ma ruska „	à „ 105
I-da „ „ „	à „ 29
I-ma srednja jajca	à „ 80
I-ma mala „	à „ 74

Vreme: hladno. Tendence: trdna.

2000 — 3000

smrekovih drogov

5 m in naprej dolge za hmelj proda **Valentin Wesiak**, posestnik na Prevaljih, Koroško. — Cena po dogovoru.

525 3-2

Pozor!

50.000 parov čevljev!!!
4 pare čevljev samo za 7 K.

Ker je več velikih tvrdk prišlo v denarne težkoče, sem dobil nalog veliko postavko čevljev razprodati nizko pod proizvodnjalno ceno. Prodam torej vsakomur 2 para čevljev na jermenčke za gospode in 2 para čevljev za dame, usnje rjavo ali črno, galoširane, z žrebli v podplatih, najelegantnejše in najnovejše fazone. Velikost po številkah. Vsi 4 pari stanejo 7 K. Pošilja se po poštne povzetju.

A. Gelb, izvoz čevljev

Krakov šte. 56.

Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

H. Volk, Šoštanj

kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko, se priporoča za snajenje vsakovrstnih oblek. Cene primerno nizke. Delo solidno in se v teku tedna izgotovi. 529 4-1

Darujte za Nar. sklad!

Sprejemem zanesljivega v zemljeknjižnih zadevah izvežbanega

uradnika

Dr. Horvat, Ptuj.

530 3-1

Slaščičarskega 523 3-2

učenca

sprejme takoj nova slaščičarna v Mariboru.

Eman. Ilich v Mariboru
Gosposka ulica št. 38.

Sukna

in modno blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na Češkem.

— Vzorci franke. —

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruji v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta šte. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

